

GYÓGYSZERÉSZET

A MAGYAR GYÓGYSZERÉSZETI TÁRSASÁG LAPJA

Új lehetőség a szénanátha tüneteinek kezelésére!

A Rhinospray plus fő előnyei:

- A **tramazolin** Magyarországon új alfa-2-receptor-agonista szimpatomimetikum. Néhány perc alatt csökkenti az ornyálkahártya ödémáját, szabaddá téve a légutakat, és lehetővé téve az orrmelléküregek átszellőzését is.
- A tramazolinon kívül **eukaliptuszoajat** is tartalmaz, mely védi a nyálkahártyát, a mentol és kámfor pedig friss, tiszta, hűs érzést biztosít a beteg számára.
- A készítmény további előnye az a **speciális szórófej**, amelynek köszönhetően a hatóanyagok mindig változatlan koncentrációban és azonos adagokban jutnak be az orrüregbe.

A Fül-orr-gégészeti és a Pulmonológiai Szakmai Kollégium ajánlása dekongesztánsok szénanáthában történő adásáról:

Szteroid alkalmazásakor a hatás csak 4-5 nap múlva alakul ki.

Ebben az időszakban:

- a tünetek enyhítésére,
- a szteroid bejuttatásának elősegítésére.

Az allergia késői fázisára jellemző orrdugulás esetén:

- a tünetek csökkentésére.

A Rhinospray plus tramazolin hidroklorid, eukaliptuszoaj, mentol és kámfor tartalmú recept nélkül kapható gyógyszer az ornyálkahártya duzzanatának mérséklésére meghűlés és szénanátha esetén. Nem szabad alkalmazni az összetevők iránti túlérzékenység, száraz ornyálkahártya-gyulladás esetén, továbbá 6 évesnél fiatalabb gyermekek kezelésére. Szokásos alkalmazás: naponta 3-4-szer, maximum 7 napon keresztül. Mint a legtöbb gyógyszer, a Rhinospray plus is csak orvosi javaslatra alkalmazható a terheség és szoptatás ideje alatt.

 **Boehringer
Ingelheim**

Boehringer Ingelheim Pharma
H-1124 Budapest, Dobsinai u. 19.
Telefon: (1) 224 7125

GYÓGYSZERÉSZET

A MAGYAR GYÓGYSZERÉSZETI TÁRSASÁG LAPJA

JOURNAL OF THE HUNGARIAN PHARMACEUTICAL SOCIETY

Szerkesztőség – Editorial Office – Schriftleitung:
H-1085 Budapest, Gyulai Pál utca 16.

Főszerkesztő: dr. Nyiredy Szabolcs
Felelős szerkesztő: Hankó Zoltán

Szerkesztők:

dr. Bozsik Erzsébet, Kéry István, dr. Kovács László,
Ottlik Miklósné, dr. Zelkó Romána

Szerkesztőbizottság:

dr. Vincze Zoltán elnök, dr. Antal István, dr. Borsányi Gáborné, dr. Botz Lajos, dr. Erős István, dr. Fábíán Ferenc, dr. Hohmann Judit, dr. Kata Mihály, dr. Kelemen Attiláné, dr. Körösy Péter, dr. Lipták József, dr. Mezey Géza, dr. Mikola Bálint, dr. Sági Erzsébet, dr. Sátyor Éva, dr. Simon Kis Gábor, dr. Stájer Géza, dr. Stampf György, dr. Szabó László Gy., dr. Szász György, dr. Zalai Károly

46. évfolyam

6.

2002. június

TARTALOM

CONTENTS

In memoriam Körös Endre akadémikus, egyetemi tanár
(1927–2002)

315

In memoriam Professor Endre Körös

TOVÁBBKÉPZŐ KÖZLEMÉNYEK

Vitányiné dr. Morvai Magdolna: Stabilitási vizsgálatok az ezredfordulón: Európai Irányelvek
Dr. Stájer Géza: Gyógyszervegyületek azonosítása színreakciókkal
Dr. Grynaeus Tamás, dr. Szabó László Gy.: A Bukovinai hadikfalvi székelyek növényei. II. rész. (Növénynevek, -ismeret és -felhasználás)

317

321

327

POSTGRADUATE INFORMATION

M. Morvai-Vitányi: Stability study at the millennium: the European Guidelines
G. Stájer: Identification of drug compounds by colour reactions
T. Grynaeus, L. Gy. Szabó: Ethnobotanical knowledge of a Székler village (Hadikfalva). Part. II.

KÁBITÓSZEREKRŐL GYÓGYSZERÉSZ SZEMMEL

Dr. Szendrei Kálmán: Nem árt ha tudsz róla. 2. Lesz-e újra gyógyszer a kannabiszból? Lesz-e Cannabis herba a patikákban?

337

ON NARCOTICS FROM THE PHARMACIST'S POINT OF VIEW

K. Szendrei: It is good to know. 2. Is Cannabis going to be medicine again? Is there going to be marijuana on the shelves of the pharmacy again?

AKTUÁLIS OLDALAK

Fang Simon: Másodéves gyógyszerészhallgató egy kanadai gyógyszerertárban

348

CURRENT PAGES

S. Fang: A second-year pharmacy student in a Canadian community pharmacy

BESZÉLGETŐ SAROK

Tudomány és közélet. Beszélgetés Stájer Géza professzorral, a Schulek-díj ezévi kitüntetettjével

352

CONVERSATIONS

Science and public life. Talking with professor Géza Stájer this year he was honoured with Schulek prize

A HÓNAP KÉRDÉSE

Miért alakult és hogyan működik a MAGYOTT?

357

THE QUESTION OF THE MONTH

Why was the MAGYOTT (Hungarian Regulatory Affairs Society – HURAS) formed and how does it work?

HÍREK

(Részletesen lásd a tartalomjegyzék végén)

359

NEWS

A TÖRZSKÖNYVEZÉS ÉS A FORGALMAZÁS HÍREI

366

NEWS OF DRUG REGISTRATION AND THAT OF PUTTING IN TO CIRCULATION

SZAKIRODALMI TALLÓZÓ

371

CLEANING IN THE PROFESSIONAL PHARMACEUTICAL LITERATURE

Kitekintés – Cím bibliográfia – Helyesírás – Helyes írás – Könyvismertetés

Survey of professional political reports in foreign periodicals – Title bibliography – Orthography – and the right way of writing – Book review

HÍREK: A Magyar Gyógyszerészeti Társaság elnökségi ülése – XXXI. Gyógyszeranalitikai Továbbképző Kollokvium – A Hőgyes napok újabb rendezvénye – 30 éves Jubileumi Farmakokinetika és Gyógyszermetabolizmus Szimpózium – Az Erdélyi Múzeum-Egyesület XII. Orvostudományi Ülésszaka – In memoriam

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁSOK

A Gyógyszerészet Szerkesztősége ezúton fejezi ki köszönetét a *Hungaropharma Gyógyszerkereskedelmi Rt.-nek* azért a nagylelkű támogatásért, amellyel lehetővé vált, hogy a Semmelweis Egyetem Gyógyszerésztudományi Karán tanuló IV. és V. éves gyógyszerészhallgatók személyre szólóan megkaphatják szaklapunk 2001. évfolyamának számait.

A Gyógyszerészet Szerkesztősége ezúton fejezi ki köszönetét a *Humantrade Gyógyszernagykereskedelmi Kft.-nek* azért a nagylelkű támogatásért, amellyel lehetővé vált, hogy a debreceni gyógyszerészképzésben résztvevő IV. éves gyógyszerészhallgatók személyre szólóan megkaphatják szaklapunk 2001. évfolyamának számait.

Gyógyszerészet: www.pharmanet.hu/gyogyszereszet

„GYÓGYSZERÉSZET” a Magyar Gyógyszerészeti Társaság lapja

Kiadja a Magyar Gyógyszerészeti Társaság, 1085 Budapest, Gyulai Pál u. 16. Telefon: 266-9433, 266-9395

Felelős kiadó: Dr. Vincze Zoltán

Szerkesztőség – Editorial Office – Schriftleitung: H-1085 Budapest, Gyulai Pál u. 16.

Előfizethető: Gyógyszerészet Szerkesztősége 1085 Budapest, Gyulai Pál u. 16. belföldi postautalványon vagy átutalással az MGYT átutalási számlájára: OTP VIII. kerületi fiók, Budapest, József krt. 33.

MGYT elszámolási számla: 11708001-20530530. Adóigazolási szám: 19000754-2-41

Előfizetési díj: egész évre 17 400 Ft + 12% ÁFA. Egy példány ára: 1450 Ft + 12% ÁFA.

Készült 3000 példányban.

Monthly journal. Subscription: Batthyany Kultur-Press Kft. H-1251 Budapest 11.

P. O. Box: 30. E-mail: batthyany@kultur-press.hu.

Készült a Kaloprint Nyomdában. A nyomda rendelkezik ISO 9002 minőségbiztosítási tanúsítvánnyal

Felelős vezető: Illés János

A kéziratok és mellékleteinek őrzését vagy visszaküldését nem vállaljuk.

A BUKOVINAI HADIKFALVI SZÉKELYEK NÖVÉNYEI II. RÉSZ

(Növénynevek, -ismeret és -felhasználás)

Dr. Grynaeus Tamás és dr. Szabó László Gy.

Bevezetés

A (volt) bukovinai székelyek etnobotanikájáról összefoglaló munka ez idáig még nem született. Az eddigi tanulmányok vagy inkább nyelvészeti jellegűek, vagy a gazdasági-, ill. gyógyító növények felől közelítve érintették ezt a kérdést. Sokévi gyűjtőmunkánk *eddig* eredményeinek bemutatásával ezt a hiányt szeretnők pótolni.

A hadikfalvi székelyek is áttelepültek Bukovinából 1941-ben Bácskába. Innen már 1944-ben el kellett menekülniük, majd Garán (Bács m.), ill. – többek között – (Bonyhád)Varasdon, Felsőnánán (Tolna m.) letek új otthonra. Utóbbiak a hatvanas évek elejétől egy erős rajt bocsátottak ki Érdre (Pest m.). Köztük és leszármazottaik között végeztük vizsgálatainkat, mindenkor legnagyobb megértésükkel és segítőkészségükkel találkoztunk.

Tisztelettel emlékezünk meg *Papp József* botanikus tanárról, aki elkezdte a gyűjtött növények meghatározását. Súlyos betegsége, majd halála után a munka oroszlánrészét *Szabó László Gy.* végezte el.

Ragaszkodtunk a növény példány alapján történő meghatározáshoz, azokat a növényeket, ahol ez (eddig) nem sikerül(het)ett, külön csoportban tárgyaljuk. A növényeket – már csak a könnyebb összehasonlíthatóság kedvéért is – *Péntek János* és *Szabó T. Attila* bevált módszerével soroljuk föl: botanikai név, hivatalos magyar név, a növény jellegzetes előfordulási helye (kert, K.; termesztett,

Term.; temető: tem.), népi terminológia (Nt.). Az összehasonlító adatok közt a hadikfalviakkal megegyezőket a azoktól eltérőket egyaránt felsoroltuk: Öh., név, azonosítás – ha van –, hely, forrás; ML jelzéssel a közelebbi helymegjelölés nélküli moldvai adatok. A Tatrosban 1466-ban keletkezett evangélium fordítás a Müncheni Kódex (MK), ebből a Szótár mai nyelvre átírt címszavait közöljük. A 18. sz.-i gelencei adatok a Gelencei orvosló könyvecskéből származnak. A W. jelzés *Yrjö Wichmann* szótárának északi csángó és hétfalusi adatait jelzi. Az ua. rövidítés a latin botanikai névre, ill. a hadikfalvi népi névre (nevekre) utal. A korábbi szerzők maitól eltérő latin botanikai nomenklatúráján nem változtattunk. Végül következik a növényvel kapcsolatos mindenféle néprajzi adat közlése (Nr.). Kiegészítés- és megerősítésként az összehasonlításban fölhasználtuk a hadikfalvi születésű *Tamács Menyhért* írásaiban, valamint *Gáspár Simon Antal*, *Lőrincz Imre* és *Mészáros Sándor* műveiben található adatokat is. Az összehasonlító-kiegészítő adatokban nincs mindig fajmeghatározás, ezekben az esetekben *csak a nevet* tudtuk összevetni.

A magyar növénynevekben eligazodást mutató segíti, amelyet a sorozat befejezéseként közlünk. A szó szerinti közléseket *dőlt betűvel* írtuk.

Részletes rész (folytatás)

Helianthus annuus L. napraforgó

Term.

Nt. *forgó, napraforgó* NB, EÁ *mag, perc*

Öh. ua., kapitánjáró-, naputánjáró W., Déva: *forgó*.

Nr. magját pirítva fogyasztották: *perceltek*; szára tüzező (Öh. forgószárral sinezni birka törött lábát, Bosnyák 1984, 76)

Helianthus tuberosus L. csicsóka

Nt. *csicsóka*

Nr. A Rákosi-időkben, mikor nem volt más takarmány, gumóját tehénnek adták. Gumóját gyerekek is ettek, meghámozva, nyersen IR

Hemerocallis citrina Bar. citromsárga liliom

K

Nt. (*sárga*) *csáfogató* NB, IR

Öh. sárig füles (*Hemerocallis fulva*), Réty, Moesz, 33

Nr. gyerekek félbehajtott levelét szájukba véve zenél-

tek: *csáfogtak; hogy tudtunk vele csáfogni, hogy szólt...*

NB, IR (3. kép)

Heracleum sphondylium L. medvetalp

Nt. *gréce, grécer* (vö. *Aegopodium podagraria* L.)

Nr. derékfájásra, furdónek: *ettől gyógyult meg a derekam, nem bírtam a derekammal...* IR

3. ábra. Csáfogató: *Hemerocallis* hosszában félbehajtott levelét keresztben szájába teszi s megfújva erős hangot ad: csáfog

